

מטרה

1. מטרת הוראה זו היא לפרט את כללי הזכאות והסמכויות לאישור חופשת תמורה לעובדי צה"ל.

כללי

2. שעת תמורה מוגדרת כ"שעת מנוחה בשכר", כלומר שעת חופשה שמשולם עבורה שכר בגין עבודה.
3. שעות תמורה אינן יורדות ממכסת שעות החופשה של העובד ואינן ניתנות לצבירה.

כללי זכאות

4. עובד זכאי לחופשת תמורה בכל אחד מהמקרים הבאים, ללא צורך באישור פרטני של מרכז תע"ץ:
 1. **העסקה בשעות נוספות בשעות הלילה** בהסכם קיבוצי לא גמיש (טווח השעות בין 22:00 ועד 06:00 בבוקר למחרת) – על כל **שעה נוספת** בשעות הלילה זכאי העובד לשעת חופשת תמורה למחרת.
במקרה זה יש להקפיד על הדגשים הבאים:
 - 1) הזכאות הינה רק במידה והשעות שבוצעו בשעות הלילה הינן שעות נוספות, דהיינו לאחר יום עבודה מלא.
 - 2) תקרת שעות חופשת התמורה שניתן לנצל בעבור השעות הללו ביום למחרת היא כמספר שעות התקן היומי של העובד.
 - 3) דחיית חופשת התמורה למועד מאוחר יותר מחייבת את אישור מרכז תע"ץ ענף שכר ופנסיה.
 - 4) במקרה בו עובד המועסק 5 ימים בשבוע עבד שעות נוספות בלילה שבין יום ה' ליום ו' יש להוציא לחופשת תמורה ביום העבודה הראשון לאחר מכן.
 2. **לאחר עבודה בשבת/בחג בהסכם קיבוצי לא גמיש – בהתאם להוראת מדיניות 40-02 'עבודה בערבי חג, שבתות וחגים' :**
 - 1) **לאחר עבודה בשבת -** על כל שעת **עבודה** בשבת זכאי העובד לשעת חופשת תמורה, אך לא יותר מיום שלם. שעות נוספות בשבת **אינן מזכות** בחופשת תמורה. ניצול שעות התמורה שלאחר עבודה בשבת יבוצע במהלך השבוע העוקב.
 - 2) **לאחר עבודה בחג -** על כל שעת עבודה בחג זכאי העובד לשעת חופשת תמורה, אך לא יותר מיום שלם. שעות נוספות בחג **אינן**

שם הוראה : חופשת תמורה	מספר : 24-12	כותב ההוראה : מדור שכר
עמוד 1 מתוך 5		תאריך עדכון אחרון : 07/08/2025

מזכות בחופשת תמורה. ניצול שעות התמורה שלאחר עבודה בחג יבוצע תוך 30 ימים מיום היווצרות הזכאות.

3. לאחר עבודה בשבת/בחג בהסכם קיבוצי גמיש – בהתאם להוראת מדיניות 40-02 'עבודה בערבי חג, שבתות וחגים', יחול האמור בסעיף 4.ב. לעיל, אך כל שעות העבודה בשבת/בחג יזכו בשעות תמורה, והעובד לא יזוכה בשיעור התשלום בגין שעות נוספות בשבת/חג.

4. אישור חופשת תמורה ע"י מפקד יחידה בדרגת סא"ל/אע"ב ומעלה במקרה של יחידות חוץ ופרויקטים – מפקדי יחידות מוסמכים לאשר לעובדים המועסקים בחוליות חוץ ובפרויקטים מיוחדים לממש חופשת תמורה במהלך 30 ימים מיום היווצרות הזכאות לחופשה ולא ביום למחרת. **על המפקד המאשר לוודא כי הדבר אינו יוצר סיכון בטיחותי (לדוגמא – בנהיגה או עבודה באזורים מסוכנים) ביום שלמחרת היווצרות הזכאות.**

5. בהמשך לסעיפים 4.ב. – 4.ד. מובהר כי יש לאפשר לעובד מנוחה של לפחות 8 שעות בין יום עבודה אחד למשנהו (בשכר כשעות תמורה בהתאם לזכאותו או שלא בשכר).

6. **ימי תמורה שאושרו על ידי מרכז תע"ץ** – (אין צורך באישור פרטני נוסף):

1) **סימול 27 – יום החיל** – ביום החיל (פעם בשנה) ובכפוף לכללים המפורטים בהוראת מדיניות 42-80.

2) **סימול 51 – פעילות בארגון** – ניתן להזין רק לעובדים הפעילים בארגון ע"צ (חברי מזכירות, חברים קבועים בוועדות) שדווח להם ע"י מרכז תע"ץ אפיון 'פעיל בארגון' בהתאם לרשימה שמועברת מארגון ע"צ בתחילת כל שנה.

3) **סימול 53 – יום ספורט** – ניתן להזין פעם בשנה לעובדים שאושרו ע"י ארגון ע"צ והשתתפו בפועל כספורטאים ביום הספורט של ארגון עובדי צה"ל בלבד (למען הסר ספק – לא יום ספורט יחידתי).

4) **סימול 82 – מצטיין** – ניתן להזין לעובדים מצטיינים ביום טקס עובדים מצטיינים של מרכז תע"ץ פעם בשנה.

5) **סימול 84 – יום הזיכרון** – עובדים ממשפחות שכולות זכאים ליומיים בשנה: ביום הזיכרון לחללי צה"ל ונפגעי פעולות איבה וביום הפטירה של החלל, כמפורט בהוראת מדיניות 18-60 "זכויות בני משפחה שכולה". דווח זה מחייב אפיון "שכול" ברשומת הצה"לית של העובד.

6) **סימול 85- פעילות חברתית יחידתית** (כגון: טיול יחידתי, יום

שם הוראה : חופשת תמורה	מספר : 24-12	כותב ההוראה : מדור שכר
עמוד 2 מתוך 5		תאריך עדכון אחרון : 07/08/2025

ספורט יחידתי, ימי גיבוש יחידתיים וכדומה) עפ"י החלטת מפקד היחידה ועד לפעמיים בשנה. למען הסר ספק פעילות זו אינה כוללת פעילויות לאע"צים בלבד המאורגנות ע"י ועד העובדים או ארגון עובדי צה"ל.

5. למדור שכר במרכז תע"ץ יש סמכות לתת אישור פרטני להזנת חופשת תמורה גם במקרים ייחודיים, שלא פורטו לעיל. על מנת לבחון זכאות במקרים אלה, יש להגיש מראש בקשה מנומקת למרכז תע"ץ / מדור שכר, בציון תאריך וסיבה. למען הסר ספק, תנאי סף להגשת הבקשה הוא שמדובר במקרה ייחודי, קרי מקרה שבו לא יכול להינתן מענה חוקי אחר במסגרת דוח התעסוקה.
6. יודגש כי למפקד היחידה או לכל גורם אחר ביחידה/בסמכות/בפיקוד אין סמכות לאשר לעובד צה"ל חופשת תמורה שלא על פי הכללים שפורטו לעיל. הגורם היחיד המוסמך בצה"ל לאשר חופשת תמורה פרטנית
- , שלא ע"פ הכללים שפורטו לעיל, הינו מרכז תע"ץ, וזאת בהתבסס על בחינה לגופו ש לעניין של בקשת היחידה ובמקרים ייחודיים בלבד, שנמצאו כמקרים מוצדקים להכרה בחופשת תמורה ע"י מרכז תע"ץ.

פדיון תמורה

7. חופשת תמורה בגין העסקה בשעות נוספות בתחום הלילה – ככלל לא ניתן לפדות שעות תמורה לילה. במקרים **חריגים במיוחד** בהם לא ניתן היה להוציא את העובד לחופשת תמורה (למשל בעקבות צרכים מבצעיים מובהקים), ניתן להגיש בקשה למדור שכר במרכז תע"ץ לבחינת פדיון שעות חופשת התמורה בשכר. יש לצרף לבקשה אישור, חתום ע"י מפקד היחידה, המציין את מס' שעות "חופשת תמורה" שלא נוצלו ע"י העובד והסיבה לאי ניצולם.
8. חופשת תמורה בגין שבת/חג לא ניתן לפדות בשכר וחלה חובה לנצלה כחופש ע"ח המערכת, למעט מקרים חריגים שיאושרו ע"י מדור שכר במרכז תע"ץ.
9. גם במקרה של פדיון, מובהר כי יש לאפשר לעובד מנוחה של לפחות 8 שעות בין יום עבודה אחד למשנהו (במקרה זה, שלא בשכר).

תנאי שכר

10. בימי תמורה לא יזוכו העובדים בהחזרים הנהוגים ביום עבודה רגיל, כמו החזר הוצאות נסיעה, זמן נסיעה, תוספת אש"ל וכד'.

מעקב אחר אישורי תמורה

שם הוראה : חופשת תמורה	מספר : 24-12	כותב ההוראה : מדור שכר
עמוד 3 מתוך 5	תאריך עדכון אחרון : 07/08/2025	

11. ביחידה שבה **טרם הוטמעה מערכת לביא** לדווחי דוח תעסוקה - קצין משא"ן ע"צ ינהל טופס מחברת רישום חופשת תמורה (ראה **נספח א'** להלן) לכלל העובדים ובה יציינו כל חופשות התמורה אותן קיבלו העובדים. במחברת זו יהיו, בין היתר, אישורי מרכז תע"ץ וכן דיווחים על חופשת תמורה בגין עבודה בלילה/בשבת/בחג וכדומה. יש לציין במחברת שעות תמורה בלבד (כלומר, במידה ונוצלו שעות תמורה בערך של יום מלא, ידווחו שעות תמורה).
12. **ביחידה שבה דוחות התעסוקה מנוהלים במערכת לביא** – אין צורך לנהל מחברת רישום שעות תמורה. אישורי תמורה בגין עבודה בחג/פרטניים יקוטלגו במערכת תחת היום שבו מומשה חופשת התמורה באופן חלקי/מלא.

שם הוראה : חופשת תמורה	מספר : 24-12	כותב ההוראה : מדור שכר
עמוד 4 מתוך 5	תאריך עדכון אחרון : 07/08/2025	

- שמור לאחר מילוי -

נספח א': דוגמה למילוי טופס חופשת תמורה במחברת רישום חופשת תמורה

ניצול				זכאות					
חתימת אחראי הרישום	אסמכתא**	כמות שעות שנוצלו	תאריך ניצול	סיבת הזכאות*				כמות שעות חופשת תמורה	תאריך צבירת הזכאות
				לילה	שבת	חג	אחרת		
XXX	-	8.5	16.1				X	8.5	15.1
XXX	-	3	23.4		X			7	2.4
		4	25.4						
XXX	אישור מרכז תע"ץ	2.5	15.9	ביצוע				2.5	15.9

בעמודת **תאריך רישום** יש לרשום תאריך היווצרות הזכאות (לדוגמא אם בתאריך 2.4 עבד העובד בחג יש לרשום תאריך 2.4 בטור תאריך רישום).

במשבצת **תאריך ניצול** יש לרשום את התאריך בו נוצלה חופשת התמורה. יש לשים לב שתאריך היווצרות הזכאות ותאריך הניצול יכולים להיות זהים, כמו במקרה של בדיקה תקופתית.

יש לרשום את **מספר שעות** חופשת התמורה ולפרט את ה**סיבה** בגינה נוצרה הזכאות לחופשת התמורה.

יש לצרף **אסמכתא מתאימה** (אישור מרכז תע"ץ) למקרים של אישורים ספציפיים.

שם הוראה : חופשת תמורה	מספר : 24-12	כותב ההוראה : מדור שכר
עמוד 5 מתוך 5	תאריך עדכון אחרון : 07/08/2025	